

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Loudou ve věci

žalobce: **O. S.**
státní příslušnost Republika Uzbekistán
místem pobytu P.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2019, č.j. OAM-912/ZA-ZA11-P17-2018

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), jímž žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

2. Uvedl, že dne 28. 10. 2018 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, žalovaný však mezinárodní ochranu neudělil, toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 25. 7. 2019.

II. Žalobní body

3. Žalobce uvedl, že důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu je hrozba svévolného zatčení a špatného zacházení ve vězeňských zařízeních v Uzbekistánu, zároveň upozornil na závažné onemocnění svého bratra a rekapituloval průběh správního řízení o udělení mezinárodní ochrany.
4. Namítal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nepřihlížel k předloženým žádostem (trestním oznámením), které byly adresovány uzbeckým orgánům činným v trestním řízení, a to s odůvodněním, že na nich není vyznačeno podací razítko. Tento přístup žalovaného považoval za alibistický a neodrážející realitu uzbeckého prostředí, žalovaný vůbec nezjišťoval, zda uzbecké úřady vůbec v takových případech podací razítka užívají, uzbecká realita je od českého prostředí značně odlišná, nicméně žalobce pro to nemá žádný důkaz. S ohledem na to navrhl, aby soud učinil prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí dotaz na zastupitelský úřad ČR v Uzbekistánu, aby stav věci zjistil. I kdyby však v Uzbekistánu byla podací razítka dávana shodně jako v České republice, je vysoce pravděpodobné, že kopie trestního oznámení byla pořízena před jeho předáním policii. Žalovaný tím porušil ust. § 3 správního řádu, tedy zásadu materiální pravdy, a dále ust. § 50 odst. 3 správního řádu, neboť nezajistil další důkazní prostředky a bez dalšího vycházel z irelevance trestních oznámení.
5. Měl za to, že žalovaný se nedostatečně zabýval možností udělit žalobci azyl z humanitárních důvodů, vůbec nepřihlédl k tomu, že bratr žalobce trpí rakovinou a žalobce je jediný, kdo mu může obstarat finanční prostředky na jeho léčbu. Byl si vědom toho, že udělení humanitárního azylu závisí na správním uvážení, avšak v daném případě žalovaný vypustil zásadní část azylového příběhu žalobce. Tím porušil ust. § 14 zákona o azylu a jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
6. Namítal, že mu měla být udělena doplňková ochrana podle ust. § 14a zákona o azylu, neboť v zemi původu mu hrozí mučení a jiné kruté, nelidské a ponižující zacházení, a to v souvislosti s jeho uvězněním uzbeckými orgány. Poukázal na výroční zprávu Amnesty International 2017, dle které dochází k mučení a špatnému zacházení s vězni, tuto skutečnost potvrzuje též výroční zpráva Amnesty International 2018. Tvrdil, že uzbecké úřady zneužívají nucené návraty svých občanů k vykonstruování smyšlených obvinění vůči nim, uzbecké úřady ujistují cizí státy při vyhošťování svých občanů o spravedlnosti uzbeckého trestního procesu a dodržování mezinárodních závazků, avšak západní diplomaté nemají v praxi možnost dodržování těchto záruk ověřit a s vyhoštěnými nemají možnost svobodného styku, navracející osoby jsou vyslýchány a mučením donucovány k doznání ke smyšleným protiprávním jednáním, žalovaný se však situací ve vězeňských zařízeních v Uzbekistánu, ani zacházením s obviněnými

nezabýval. Dále uvedl, že v zemi původu nemůže veřejně projevovat své politické názory a orgány státu přísně potlačují odpor proti vládnímu režimu. Dále citoval ze zprávy Rakouského centra pro informace o zemích původu, dle které při návratu uzbeckých občanů ze zahraničí dochází k výsledkům navracajících se osob ohledně jejich činnosti v zahraničí, pozornost je zaměřena na osoby navracující se z Turecka a z Evropy, výsledkem výsledků na letišti je buď zadržení, nebo propuštění vyslýchaného, k zadržení může dojít na několik měsíců. Žalovaný nesprávně zjistil skutkový stav, pokud uzavřel, že žalobci v zemi původu nehrozí mučení, porušil tím též ust. § 50 odst. 2 správního řádu, neboť nekonfrontoval své závěry se zprávami lidskoprávních organizací.

7. Tvrdil, že žalovaný porušil čl. 13 ve spojení s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť nezvažil reálnou možnost špatného zacházení se žalobcem po jeho návratu do vlasti a čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, neboť žalobci nebyla poskytnuta ochrana proti navrácení do státu, kde bude mučen, a čl. 16 Úmluvy na ochranu všech osob před nuceným zmizením, neboť žalobci nebyla poskytnuta ochrana před navrácením do státu, kde mu hrozí nucené zmizení.
8. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření nesouhlasil s obsahem žalobních námitek, neboť neprokazují, že by žalovaný porušil některé ustanovení správního řádu, zákona o azylu, zásady správního řízení nebo mezinárodní závazky ČR. Měl za to, že zjistil skutečný stav věci, případ posoudil ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi uvedenými žalobcem a opatřil si též další potřebné podklady pro rozhodnutí. Veškeré shromážděné podklady jsou součástí spisového materiálu, po jejich zhodnocení žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany nezjistil.
10. Poukázal na to, že žalobce nebyl v zemi původu členem žádné politické strany, ani nevyvíjel činnost vedoucí k uplatnění politických práv a svobod, žádné azylově relevantní potíže v Republice Uzbekistán neměl a tyto mu v případě návratu do země nehrozí, nesnažil se veřejně projevovat své politické názory a neprojevoval odpor proti vládnoucímu režimu. Do České republiky přicestoval za účelem studia a pracovního uplatnění, žádost o udělení mezinárodní ochrany podal účelově, aby si legalizoval pobyt před hrozícím správním vyhoštěním.
11. Měl za to, že se dostatečným způsobem zabýval otázkou udělení humanitárního azylu, žádné mimořádné okolnosti ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu žalobce neuvedl a žalovaný je nezjistil, zmiňované potíže bratra žalobce, který onemocněl rakovinou, nejsou předmětem tohoto řízení a sám žalobce je zdravý. Žalobcem tvrzené obavy z trestního stíhání považoval za účelově uvedené, trestní stíhání nadto nelze považovat za pronásledování ze strany státní moci. Uvedl, že žalobce opustil Republiku

Uzbekistán legálně, s vlastním cestovním pasem a bez problémů, z čehož dovodil, že o něj nemají uzbecké státní orgány zájem. To vyplývá i ze skutečnosti, že tyto orgány nežádají Českou republiku o vydání žalobce do země původu. Žalobce má v případě nesnázi s místními orgány v zemi původu možnost být zastoupen advokátem, který bude hájit jeho zájmy, rovněž neexistuje jediný případ, kdy by měl žalobce v zemi původu potíže pouze proto, že v ČR požádal o udělení mezinárodní ochrany nebo zde žil. Vyšel ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra ze dne 24. 2. 2018, dle kterého vycestování žalobce je možné, dle tohoto stanoviska žalobce neuvedl, že by mu v domovském státě hrozilo jakékoli nebezpečí, včetně trestního stíhání, což potvrzuje účelovost jím zmiňovaných obav a výpovědí v souvislosti s podanou žádostí o mezinárodní ochranu. Žalovaný tak nezjistil, že by mu v zemi původu hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy.

12. Byl přesvědčen, že žalobce nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech a podmínky pro udělení mezinárodní ochrany nesplňuje, napadené rozhodnutí považoval za přezkoumatelné, na jeho odůvodnění odkázal.
13. S ohledem na shora uvedené navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

14. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
15. Žalobce podal dne 28. 10. 2018 žádost o mezinárodní ochranu, uvedl, že vlast opustil dne 24. 2. 2015, na území ČR vstoupil v únoru 2015, v ČR měl vízum strpění od roku 2016 do roku 2018, kdy mu bylo zrušeno, nebyl nikdy členem politické strany ani politicky aktivní, je narozen v roce 1992, je zdravý, je svobodný, děti nemá, dosud o mezinárodní ochranu nežádal. Žádost odůvodnil tím, že na žádost kamarádů promluvil s neznámým člověkem o možnosti získání polského víza, kamarádi se s ním setkali a dali mu peníze, on pak zmizel, kamarádi na toho člověka napsali stížnost na policii, lidé od policie žalobce varovali, že pokud se vrátí do Uzbekistánu, bude považován za komplice toho podvodníka s vízem, myslí si, že žalobce je jeho komplic. Dále dodal, že jeho mladší bratr má rakovinu a žalobce v Uzbekistánu nemohl vydělávat peníze na jeho léčbu, proto v ČR pracoval a posílal domů peníze na léčbu bratra.
16. Při pohovoru dne 31. 10. 2018 uvedl, že v únoru 2015 do ČR vycestoval z důvodu těžké rodinné situace. Mladší bratr onemocněl a rodina neměla na léčbu peníze, žalobce tak chtěl v ČR studovat a pracovat. V červenci roku 2017 na žádost 5 kamarádů z Uzbekistánu jim potvrdil, že člověk, na kterého se obrátili, zajišťuje víza a jiné doklady a že mu mohou věřit, protože dle zkušeností žalobce již některým jeho krajanům pomohl se získáním polského víza. Kamarádi mu zaplatili peníze, ale pak ten člověk jménem M. zmizel. Tvrdil, že kamarádi pak napsali stížnost na uzbeckou policii, která údajně nyní obviňuje žalobce s převaděčství, nemá však žádné důkazy. Známý žalobce, který pracuje u policie, sdělil jeho blízkým v srpnu/září 2017, ať do Uzbekistánu nejezdí, že bude mít problémy, ledaže by M. nebo žalobce peníze vrátil. Žalobce se bojí, že na něj podá těchto 5 lidí stížnost, žádné řízení proti žalobci zatím

není vedeno, žalobce písemně slíbil jednomu z kamarádů, že mu peníze vrátí. Tvrdil, že v Uzbekistánu je všude korupce, pokud se žalobce vrátí, mohl by být obviněn i z jiných věcí, kterých se nedopustil, a mohl by být uvězněn, převaděčství je těžký zločin. Uvedl, že o mezinárodní ochranu dříve nepožádal, protože se zabýval přijímacími zkouškami na VŠ, myslel si, že si bude prodlužovat vízum, to mu však bylo zrušeno a dostal vyhoštění na 10 měsíců z EU, chtěl v ČR žít a studovat, do Uzbekistánu se chtěl vrátit pouze na měsíc v roce 2017 a navštívit rodinu a bratra. Bojí se, že po návratu do vlasti by mohl být zatčen, vnitřní přestěhování by to nevyřešilo, mohl by být neprávem obviněn i z věcí, které nespáchal. Žádost o mezinárodní ochranu podal, protože to je jediná možnost, jak v ČR získat pobyt a žít tu legálně. Shrnl, že pokud M. nevrátí peníze, které ukradl, musí je žalobce vrátit nebo si v ČR zajistit pobyt, proto žádá o mezinárodní ochranu.

17. Dle závazného stanoviska k možnosti vycestování cizince ze dne 24. 2. 2018 ev. č. ZS40406 je vycestování žalobce do Republiky Uzbekistán možné. Ze stanoviska vyplývá, že žalobci bylo rozhodnutím ze dne 21. 10. 2016 uloženo správní vyhoštění na dobu 1 roku, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, a to z důvodu, že v ČR pobýval bez platného víza či bez platného povolení k pobytu. V průběhu řízení žalobce sdělil, že kromě dluhů u kamarádů mu není známá žádná překážka, která by mu bránila v návratu do Uzbekistánu. Ve stanovisku bylo shledáno, že v případě návratu do vlasti nehrozí žalobci vážná újma v podobě trestu smrti, nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ani vážné ohrožení života či lidské důstojnosti z důvodu ozbrojeného konfliktu, ani nebylo shledáno, že by případné vycestování žalobce představovalo rozpor s mezinárodními závazky České republiky.
18. Dne 29. 11. 2018 se žalobce dostavil k seznámení se s podklady pro rozhodnutí, seznámil se s těmito podklady. Uvedl, že ve skutečnosti zůstalo v Uzbekistánu všechno jako dřív, když pobýváte v zahraničí třeba 5 let a pak se vrátíte, tak si vás bezpečnostní služby pozvou na pohovor a mohou vám zakázat další výjezd ze země. Tvrdil, že polovina z toho, co je v materiálech uvedena je lež a polovina je pravda, jeho bratr by mu mohl dodat nějaké materiály, žalobci byla stanovena lhůta 3 týdny pro dodání materiálů.
19. Dále jsou ve správním spise obsaženy 3 rukou psané texty v cizím jazyce, dle překladu do češtiny se jedná o žádosti - trestní oznámení 3 osob na žalobce, dle kterých tyto osoby poskytly žalobci v létě 2017 peníze (každá 3 000 USD), aby jim spolu s další osobou (M.) vyřídil polská víza, ale o tyto peníze přišly, viní žalobce též z obchodování s lidmi.
20. Dne 28. 6. 2019 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žalobci mezinárodní ochranu v žádné formě předpokládané zákonem o azylu neudělil. V odůvodnění žalovaný neshledal naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu, shrnul tvrzení uvedená žalobcem v průběhu správního řízení a poukázal na tři dokumenty předložené žalobcem, zjistil, že tvrzeným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je obava žalobce z případného trestního stíhání a následného případného uvěznění v Uzbekistánu z důvodu, že může

být obviněn z převaděčství. Vyšel též ze závazného stanoviska k vycestování ev. č. ZS40406 a z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Celkem se jednalo o šest materiálů, jejichž seznam je v rozhodnutí uveden a nacházejí se ve správním spise. Ohledně dokumentů předložených žalobcem shledal, že jsou určeny uzbeckým orgánům činným v trestním řízení, chybí na nich však podací razítko státního orgánu, který tyto dokumenty přijal. Z jejich obsahu tak nelze spolehlivě určit, kým byly skutečně napsány a kterému uzbeckému státnímu orgánu byly následně doručeny, dále konstatoval, že mimo obvinění žalobce a M. z finančního podvodu a obchodování s lidmi neprokazují naprosto žádné skutečnosti, které by mohly mít vliv na udělení mezinárodní ochrany v ČR, tedy žádné problémy, které by mohly způsobit ohrožení žalobce pronásledováním či nebezpečím vážné újmy ve smyslu zákona o azylu, proto je jako relevantní nevyužil.

21. Shledal, že žalobce neuplatňoval v domovském státě žádná politická práva ani svobody, a nemohl být tedy z toho důvodu ani pronásledován, nezmínil ani žádné problémy politického charakteru, které by jej vedly k odjezdu z vlasti. Vycestoval výhradně za studiem a prací, nyní se obává vrátit z důvodu, že může být obviněn z převaděčství, nesplňuje tedy podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Zároveň neshledal, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Důvody uvedené v tomto ustanovení jsou taxativní, žádné jiné jim nelze podřadit. Žalobce nezmínil žádnou diskriminaci své osoby v domovském státě, která by byla zapříčiněna těmito azylově relevantními důvody, ani žádné problémy, které by s uzbeckými státními orgány před svým odjezdem měl. V případě návratu se neobává problémů z azylově relevantních důvodů. Pokud jde o obavy žalobce z případného trestního stíhání a následného případného uvěznění z důvodu možného obvinění z převaděčství, žalovaný uvedl, že žalobce si popsané problémy se soukromými osobami způsobil svými soukromými aktivitami, tedy zprostředkováním kontaktu s M., jednání těchto osob, které po žalobci chtějí vrátit své finanční prostředky, nelze kvalifikovat jako pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Pokud žalovaný spáchal trestněprávní jednání, nejedná se o pronásledování ani ze strany soukromých osob, ani ze strany státních orgánů, důvodem pro udělení azylu nemůže být snaha vyhnout se vyšetřování trestné činnosti či občanským sporům. Žalobce navíc nijak nedoložil, že by se proti němu trestní stíhání vedlo, žádné oficiální kroky vůči němu podniknuty nebyly, žadatelovy obavy považoval za účelově sdělené s cílem vygradovat jeho azylový příběh. Měl za to, že skutečným důvodem jeho žádosti je legalizace jeho pobytu v ČR za účelem práce a studia a vyhnutí se správnímu vyhoštění. Dále poukázal na to, že žalobce do kontaktu s orgány činnými v trestním řízení nepřišel, mohl a měl nejprve využít prostředků ochrany, které mu nabízí uzbecký právní řád k ochraně jeho osoby v případě neoprávněného nařčení, než řešit tuto situaci podáním žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí. Žalobce však žádné kroky na ochranu své osoby nepodnikl, nezmocnil právního zástupce, nijak se nehájil; v této souvislosti odkázal na závazné stanovisko, dle kterého žalobci dle jeho tvrzení ve vlasti nic nehrozí a kromě dluhů u kamarádů mu ve vycestování nic nebrání. Účelovost žádosti o mezinárodní ochranu dovozoval i z toho, že tuto žádost žalobce podal až poté, co mu skončila platnost jeho víza a mu bylo

uloženo správní vyhoštění pro neoprávněný pobyt a výjezdní příkaz, po svém příjezdu do ČR o mezinárodní ochranu nepožádal, ačkoliv mu v tom nic nebránilo, požádal o ni až v poslední den, kdy měl dle výjezdního příkazu vycestovat a poté, co nezískal jiné typy pobytových oprávnění, odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, měl za to, že cílem žalobce je legalizace jeho pobytu v ČR a vyhnutí se správnímu vyhoštění. Konstatoval, že azyl je výjimečný institut sloužící k ochraně před porušováním nejzákladnějších lidských práv, nikoli k legalizaci pobytu v ČR, žalobce měl využít institutů dle zákona č. 326/1999 Sb. Důvody pro udělení azylu dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu neshledal.

22. Neshledal ani důvody k udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, tedy ani žádný důvod hodný zvláštního zřetele, zjistil, že žalobce je dospělou, svéprávnou osobou, která byla a je schopna si zajistit prostředky na živobytí prací, je svobodný, bezdětný a zdravý, na udělení humanitárního azylu není právní nárok a žalobce se ho výslovně nedomáhal, je udělován pouze za výjimečných okolností, takové však v daném případě neshledal.
23. Zabýval se tím, zda žalobce splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany, poukázal na materiály, ze kterých vycházel a které jsou součástí správního spisu, rovněž na dokumenty předložené žalobcem, které vyhodnotil tak, že neprokazují žádné skutečnosti, které by indikovaly ohrožení pronásledováním nebo nebezpečím vážné újmy dle zákona o azylu a pro rozhodnutí je tak nevyužil. Shledal, že v případě návratu nehrozí žalobci vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti (trest smrti uzbeký právní systém neumožňuje), ani nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, neboť žalobce neměl nikdy ve vlasti konkrétní problémy se státními orgány ani s bezpečnostními složkami, nebyl tam ani trestně stíhán, svou vlast opustil se svým cestovním dokladem a platným vízem, přes oficiální hraniční přechod, s vědomím státních orgánů jako ekonomický migrant, nikdo mu v tom nebránil. Žalobcem popisované problémy se soukromými osobami, které si způsobil svými soukromými aktivitami, a jejich důsledky včetně případného vyšetřování uzbekými orgány, nelze považovat za nebezpečí vážné újmy dle zákona o azylu, žalobce neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možné dovodit, že by mu v případě návratu do vlasti reálně hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí ze strany státních orgánů, které by bylo možné vyhodnotit jako vážnou újmu dle zákona o azylu. Tvzení žalobce o hrozícím trestním stíhání považoval za nepodložené a účelově uvedené, žádné oficiální kroky vůči němu podniknuty nebyly. Dále poukázal na to, že žalobce se neobrátil na žádné úřady, nezmocnil právního zástupce, nepodnikl v domovském státě žádné kroky k ochraně svých práv, i když mu v tom objektivně nic nebránilo. Žádost tak považoval za účelovou, a to ze stejných důvodů, jako v případě azylu. Zabýval se detailně též situací v Uzbekistánu, zjistil, že státní orgány pod novým vedením začaly pod tíhou ekonomické reality podporovat pracovní pobyty svých občanů v zahraničí, přičemž žalobce rovněž využil možnost legálně vycestovat za prací. I když obecně Uzbekistán nelze označit za zemi s vysokým stupněm demokracie, žalobce opustil zemi legálně na základě platných dokladů za účelem práce, na základě toho nelze předpokládat, že by byl po svém návratu do vlasti za svůj pobyt v zahraničí či za překročení platnosti uděleného víza postihován či dokonce ohrožen nebezpečím vážné újmy ve smyslu zákona o azylu, při návratu ekonomických migrantů jim nehrozí

žádné sankce, stejné je to v případě osob, které požádaly o mezinárodní ochranu. Shledal, že žalobci přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu nehrozí. Dospěl k závěru, že v případě návratu žalobce do vlasti zde není ani hrozba vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, neboť žádný takový konflikt na území Uzbekistánu neprobíhá, ani nehrozí, že by případné vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Shledal, že žalobce podmínky pro udělení doplňkové ochrany nesplňuje.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), jelikož žalobce k výzvě soudu ve stanovené dvoutýdenní lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a žalovaný souhlasil s projednáním věci bez jednání.
25. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
26. K otázkám nepřezkoumatelnosti se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjadřoval při své rozhodovací činnosti, z posledních např. v rozsudku ze dne 26. 11. 2020 č.j. 4 Azs 15/2020-71, kde uvedl: *“Problematické nepřezkoumatelnosti rozsudků pro nedostatek důvodů se již Nejvyšší správní soud ve své judikatuře mnohokrát věnoval. Nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52) nebo v nichž zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí věnoval všem stěžejním námitkám účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33).”* Tyto obecné úvahy o nepřezkoumatelnosti lze vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů.
27. Soud shledal, že napadené rozhodnutí uvedeným kritériím vyhovělo, a to i co do hodnocení důkazních materiálů předložených žalobcem. Žalovaný tyto cizojazyčné dokumenty nechal přeložit do češtiny, překlady zařadil do správního spisu, těmto důkazům pak v napadeném rozhodnutí věnoval patřičnou pozornost, a to na stranách 5

– 6 a na straně 10. Uvedl, jaké informace z těchto dokumentů vyplývají, tyto informace vyhodnotil a dospěl k závěru, že neprokazují problémy, které by u žalobce indikovaly ohrožení pronásledováním z azylově relevantních důvodů či ohrožení nebezpečím vážné újmy ve smyslu zákona o azylu, z tohoto důvodu žalovaný tyto dokumenty jako relevantní nevyužil. Z napadeného rozhodnutí je zcela zřejmé, jakými úvahami se žalovaný při hodnocení těchto důkazů řídil a z jakého důvodu tyto dokumenty nepovažoval za průkazné z hlediska důvodů pro poskytnutí mezinárodní ochrany. Žalovaný je oprávněn hodnotit důkazy podle své volné úvahy, pokud dospěje k závěru, že neprokazují opodstatněnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany, je pouze povinen tyto úvahy dostatečným způsobem vysvětlit v odůvodnění příslušného rozhodnutí, což žalovaný učinil.

28. Pokud jde o neexistenci podacího razítka, žalovaný pouze konstatoval, že tyto dokumenty jsou určeny orgánům činným v trestním řízení, avšak bez tohoto podacího razítka z dokumentu není seznatelné, zda a kterému státnímu orgánu byly následně doručeny. Žalobce pak k těmto dokumentům žádné vysvětlení neuvedl a nesdělil, zda vůbec a kterému státnímu orgánu byly předány. Zjištění žalovaného jsou tak v tomto smyslu naprosto adekvátní, nelze souhlasit s tím, že by se žalovaný odmítl těmito dokumenty zabývat z toho důvodu, že nebyly opatřeny podacím razítkem, naopak, i přesto se těmito dokumenty zabýval. Z tohoto důvodu tak soud považuje za nadbytečný návrh žalobce, aby se zabýval tím, zda jsou státními úřady v Uzbekistánu přijímané dokumenty opatřované podacími razítky, nic by to nezměnilo na závěru, že ohledně dokumentů předložených žalobcem žalobce neuvedl, kterým orgánům měly být podány a nelze to zjistit ani z dokumentů samotných. Námitka nepřezkoumatelnosti tak není důvodná.

29. Žalobce měl za to, že mu měl být udělen humanitární azyl s ohledem na to, že jeho bratr má rakovinu a žalobce potřebuje v České republice vydělávat na jeho léčbu.

30. Obecná východiska soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu shrnul Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018-33: *„Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele, bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování*

humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“

31. Žalovaný se na str. 9 napadeného rozhodnutí vypořádal s tím, zda byly dle jeho názoru splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu. Uvedl, že žalobce je dospělou, plně právně způsobilou osobou, která byla a je schopna si zajistit prostředky na své životní potřeby prací, žalobce je svobodný, bezdětný a zdravý. Tvzení žalobce ohledně nemocného bratra sice není uvedeno přímo v bodě, který se týká specificky humanitárního azylu, nicméně dané tvrzení je uvedeno několikrát v úvodní pasáži rozhodnutí, kde žalovaný velmi podrobně popsal všechna tvrzení žalobce, přičemž v celém rozhodnutí z těchto tvrzení vycházel. V části týkající se humanitárního azylu je pak uvedeno, že žalovaný se zabýval též rodinnou situací žalobce. Z toho implicitně vyplývá, že žalovaný posoudil též tvrzenou okolnost spočívající v onemocnění mladšího bratra žalobce, přičemž na tomto základě neshledal, že by v případě žalobce byly dány důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by bylo namíste udělit humanitární azyl podle ust. § 14 zákona o azylu. Soud považuje učiněné hodnocení v souladu se shora uvedenou judikaturou za dostatečné, ve shodě s žalovaným pak má za to, že nebyl naplněn neurčitý právní pojem „v případě hodném zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv.
32. K tomu je nezbytné uvést, že je to žalobce, kdo má v řízení o mezinárodní ochranu břemeno tvrzení, přičemž je kladen zvýšený důraz na to, aby jeho výpověď o azylově relevantních skutečnostech byla dostatečně konkrétní, ucelená a věrohodná. Žalobce však tyto požadavky ohledně zdravotních potíží svého bratra a nutnosti žalobce vydělávat na jeho léčbu nesplnil, jeho tvrzení jsou velmi obecná a neurčitá, žalobce tato tvrzení nijak blíže nekonkretizoval ani v žalobě, neuvedl, jaké jsou náklady na léčbu, z jakých důvodů nelze prostředky na tuto léčbu získat v domovském státě, a další. O humanitární azyl navíc žalobce ani explicitně nežádal. Soud tak v této souvislosti v odůvodnění žalovaného pochybení neshledal, je to naopak žalobce, kdo neunesl břemeno tvrzení, o případ hodný zvláštního zřetele se zde nejedná, námitka je nedůvodná.
33. V další žalobní námitce žalobce vytýkal žalovanému, že nesprávně posoudil možnost udělení doplňkové ochrany, měl za to, že při návratu do Uzbekistánu mu vážná újma hrozí, a to v podobě mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení v souvislosti s jeho uvězněním uzbeckými orgány. Ani tato žalobní námitka není důvodná.
34. Soud se zcela ztotožňuje s odůvodněním žalovaného, dle kterého skutečnosti tvrzené žalobcem vůbec neindikují, že by žalobce byl při svém návratu do domovského státu ohrožen reálnou a bezprostřední hrozbou mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, za takovou hrozbu nelze považovat pouhou hypotetickou možnost, že bude žalobce v domovském státě trestně stíhán v souvislosti s přijetím peněz za zprostředkování polského víza svým spoluobčanům. Tím spíše, že ze

zjištěných okolností ani nebylo postaveno najisto, že trestní řízení je vůči žalobci v domovském státě vůbec vedeno.

35. Pokud žalobce své obavy z mučení zakládá pouze na zprávách lidskoprávních organizací, dle kterých se takové případy v Uzbekistánu vyskytují, nevypovídá to nic o tom, že v konkrétním případě je žalobce touto hrozbou skutečně ohrožen, jde o pouhou spekulaci žalobce. Žalovaný se přitom poměry v Uzbekistánu v souvislosti s možností udělení doplňkové ochrany zabýval, a to v dostatečném rozsahu na stranách 12 a 13, zkoumal zejména možnost, zda žalobci nehrozí v domovském státě postih či újma v souvislosti s jeho pobytem v zahraničí či podáním žádosti o mezinárodní ochranu. V této souvislosti žádnou hrozbu nezjistil, žalobce není osobou, jejíž žádost o mezinárodní ochranu by měla jakékoliv politické souvislosti. Soud považuje v tomto směru skutkový stav zjištěný žalovaným za dostačující, není zřejmé, proč by měl žalovaný detailně zkoumat situaci v uzbeckých věznicích, když nebylo zjištěno, že by žalobce mohl být skutečně a bezprostřední hrozbě uvěznění po svém návratu do Uzbekistánu vystaven.
36. Z právní úpravy ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu pak plyne, že prvek selhání vnitrostátní ochrany, který musí být pro případné udělení doplňkové ochrany naplněn, je shodný s úpravou azylu dle ust. § 12 písm. a) a písm. b) zákona o azylu. Pokud se žalobce ani nepokusil uplatnit jakékoli prostředky, které má v domovském státě k dispozici, aby ochránil svou osobu proti neoprávněnému obvinění např. v podobě právního zástupce, nelze ani konstatovat, že ochrana v zemi původu selhala, a žádat o doplňkovou ochranu.
37. S ohledem na to postupoval žalovaný správně, pokud žalobci neudělil ani doplňkovou ochranu podle ust. § 14a zákona o azylu, námitka žalobce je rovněž nedůvodná.
38. Soud rovněž souhlasí s hodnocením žalovaného, že daná žádost o mezinárodní ochranu vykazuje znaky účelovosti, což lze dovodit zejména z toho, že žalobce v České republice pobýval od února 2015, a to za účelem práce a za účelem studia, následně žalobce pozbyl pobytové oprávnění a bylo mu uděleno správní vyhoštění, o mezinárodní ochranu požádal až v poslední den platnosti výjezdního příkazu, když se mu nepodařilo svůj pobyt v České republice zlegalizovat jiným způsobem, opakovaně uváděl, že má zájem v České republice pracovat a studovat.
39. V této souvislosti je třeba poukázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které je nezbytné o azyl požádat neprodleně poté, co má k tomu žadatel příležitost. V rozsudku ze dne 13. 1. 2005 č.j. 3 Azs 119/2004-50 Nejvyšší správní soud konstatoval, že: *“Institut politického azylu slouží, zjednodušeně řečeno, k ochraně cizích státních příslušníků před pronásledováním ze strany domovského státu nebo v situacích, kdy má cizí státní příslušník z takového pronásledování oprávněnou obavu, přičemž pronásledování se musí dít z azylově významných důvodů. Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“*

40. Dále soud uvádí, že institut mezinárodní ochrany lze použít pouze v odůvodněných případech. Představuje formu mimořádné pomoci lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí, nikoli poslední prostředek k zabránění opuštění území ČR. Není možné jej ani zaměňovat s jinými formami pobytu cizinců, které upravuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, uvedl: „Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.“ Pokud měl žalobce v úmyslu svůj pobyt v ČR legalizovat a provádět zde výdělečnou činnost, bylo namístě, aby postupoval podle předpisů cizineckého práva, zejména dle uvedeného zákona o pobytu cizinců.
41. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
42. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

JUDr. Tomáš Louda v. r.
samosoudce